

Lärohandledning för gymnasiet – Dövas historia

I början av 1900-talet går Sverige från att vara ett bondesamhälle till ett s.k. välfärdssamhälle. 1928 myntas begreppet folkhemmet som rymmer tanken på ett samhälle för alla och där ingen exkluderas. I första hand är det förstas sociala och ekonomiska möjligheter för alla man menar.

Dövas möjlighet till försörjning kom tidigt att styras av utbildning för lämpliga yrken inom det som de själva kallade S-sektorn, skraddare, snickare, skomakare etc. Yrkesutbildningen fick de samtidigt med den vanliga skolgången på internatskolorna. Men det var förstas många som hade andra yrken och därmed var de också beroende av att kunna transportera sig till och från sina arbetsplatser då det nya välfärdssamhället växte fram. 1927 kommer så en ny lagstiftning gällande lätt motorcykel med krav på körkort. Den nya lagen blir början på en mycket lång kamp för dövas rätt till körkort.

Först under 1970-talet kan vi se att lagstiftningen förändras och det blir till slut socialstyrelsen som driver igenom en revision av hörselkraven och förordar en modernisering av bestämmelserna. (se Kungl. Maj:ts proposition nr 133 år 1974, Prop. 1974:133 tillgänglig via www.riksdagen.se)

I en serie artiklar kan du följa effekterna av lagen och kampen för körkort.

Presentation av dokumenten

Körkortsfrågan – hämtat ur *Tidning för dövsamma*

1. **1927 Dövsamma får ej föra motorcyklar.**
Artikel om ny lag som kräver körkort för lätta motorcyklar.
2. **1927 Dövsamma och motorcyklar**
Debattinlägg för att döva ska få körkort. Redaktionen inflikar att det inte finns förbud mot att dövsamma ska få köra motorcykel. Uppmanar att svenska dövsammaförbundet borde ingripa.
3. **1928 De dövsammans motorklubb**
Bildats i Stockholm p g a att nya förordningen inträtt.
4. **1933 Historien om ett körkort**
Döv agronom får körkortet indraget. Här ett exempel på hur det drabbar en vanlig yrkesarbetande person.
5. **1933 Ur notisboken**
Meddelande om Svenska dövsammans förbunds hemställan hos k. m:t om att dövsamma skulle erhålla dispens för körkort. Avslaget. Meddelas genom radio i hela Sverige!
6. **1934 De dövsamma och motorcyklar.**
Reportage och om kravbildningen för att få körkort.
7. **1934 De dövsamma och motorfordonsförordningen**
Om professor Holmgrens åsikter. Ett debattinlägg.
8. **1938 Körkortsfrågan**
Insändare O M protesterar med hänvisning till franska dövsamtidningen.
Bra och argt inlägg av vanlig person som jämför närsynt, enbent, enarmad och dövsamma.
9. **1946 Körkort för döva**
Nyanserad artikel
10. **1957 Motorspalten.**
Nya krav om att döva nu måste ha en gul skylt med 3 svarta prickar på sin bil.

Kursmål som är relevanta

Historia 1a1

Historiskt källmaterial som speglar människors roll i politiska konflikter, kulturella förändringar eller kvinnors och mäns försök att förändra sin egen eller andras situation. Olika perspektiv utifrån till exempel social bakgrund, etnicitet, generation, kön och sexualitet.

Tolkning och användning av olika slags källmaterial.

Historia 1a2

Olika historiska frågeställningar och förklaringar kring långsiktiga historiska förändringsprocesser i ett kronologiskt perspektiv som speglar både kontinuitet och förändring, till exempel befolkningsutveckling, statsbildning, jordbrukets utveckling och olika syn på människors värde, på makt och på könsmonster.

Historiskt källmaterial som speglar människors roll i politiska konflikter, kulturella förändringar eller kvinnors och mäns försök att förändra sin egen eller andras situation. Olika perspektiv utifrån till exempel social bakgrund, etnicitet, generation, kön och sexualitet.

Kritisk granskning, tolkning och användning av olika slags källmaterial utifrån källkritiska kriterier och metoder.

Historia 1b

Historiskt källmaterial som speglar människors roll i politiska konflikter, kulturella förändringar eller kvinnors och mäns försök att förändra sin egen eller andras situation. Olika perspektiv utifrån till exempel social bakgrund, etnicitet, generation, kön och sexualitet.

Kritisk granskning, tolkning och användning av olika slags källmaterial utifrån källkritiska kriterier och metoder.

Historia 2a

Granskningar och tolkningar av historiskt källmaterial, till exempel arkivmaterial, pressmaterial och databaser, som utgångspunkt för behandling av historiska frågeställningar.

Hur historia används inom olika kulturformer. Betydelsen av olika historiska teman inom olika genrer, till exempel film, litteratur och musik samt inom olika former av ungdomskultur.

Historia 2b

Granskningar och tolkningar av historiskt källmaterial, till exempel arkivmaterial, pressmaterial och databaser, som utgångspunkt för behandling av historiska frågeställningar.

Hur historia används inom olika kulturformer. Betydelsen av olika historiska teman inom olika genrer, till exempel film, litteratur och musik samt inom olika former av ungdomskultur.

Historia 3

Olika metoder för att söka, bearbeta och sammanställa historiskt källmaterial, till exempel genom arkiv, muntlig historia eller digitala media.

Källkritiska och metodiska problem förknippade med behandlingen av olika typer av historiskt källmaterial inom till exempel politisk historia, socialhistoria eller miljöhistoria.

Hur undersökningar baserade på primärkällor utifrån en formulerad historisk frågeställning genomförs samt hur resultatet kan sammanställas, presenteras och ventileras.

Hur historia används inom kulturarvssektorn, till exempel arkiv, bibliotek och museer utifrån ett regionalt eller lokalt perspektiv.